

5. Sociální služby

Uživatelé sociálních služeb

Klienty vybraných sociálních služeb se v roce 2016 v kraji stalo téměř 5,5 tisíce osob ve věku 18 let a méně. Nejvýznamnější roli v posledních 8 letech sehrávala nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, v roce 2016 jejich služeb využilo 3,5 tisíce klientů.

Sociální službou rozumíme činnost zajišťující pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Sociální služby je možno poskytovat terénní formou – uživateli je služba poskytována v jeho domácím prostředí (osobní asistence); formou ambulantní – uživatel dochází do zařízení (poradny, centra pro děti a mládež); formou pobytovou – uživatel v zařízení poskytující sociální služby bydlí (domovy pro osoby se zdravotním postižením, azylové domy).

Jak je zřejmé z tabulky 5.1, nejvyšší počet uživatelů sociálních služeb z řad dětí a mládeže ve věku do 18 let v letech 2009 až 2016 byl každoročně evidován v nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež (výraz „nízkoprahový“ vyjadřuje snadnou dostupnost pro všechny klienty). V roce 2016 tato zařízení v kraji využilo 3 517 klientů, což byl po roce 2012 (3 640 klientů) druhý nejvyšší počet klientů ve sledovaném období. Nejnižší počet klientů byl zaznamenán v roce 2014, a to 2 652. Další nejčastěji využívanou službou byly sociální poradny, v roce 2016 službu využilo 1 055 klientů. Meziročně se počet uživatelů téměř zdvojnásobil.

Tab. 5.1 Uživatelé sociálních služeb (děti a mládež do 18 let)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Uživatelé sociálních služeb (děti a mládež do 18 let)								
osobní asistence	48	114	135	114	115	107	70	114
odlehčovací služby	51	38	26	45	9	4	13	.
sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením	161	133	45	139	307	224	155	61
domovy pro osoby se zdravotním postižením	116	85	61	50	40	35	36	37
azylové domy	148	152	193	185	189	205	213	225
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	3 075	3 120	3 021	3 640	3 419	2 652	2 783	3 517
denní stacionáře	167	153	159	164	164	156	46	134
sociální poradny	828	914	808	729	1 064	1 210	638	1 055
pracoviště rané péče	327	314	171	210	258	297	298	414

V četnosti využití v roce 2016 následovaly pracoviště rané péče. Raná péče je terénní služba (popř. doplněná ambulantní formou), poskytovaná rodičům dítěte a dítěti ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené, nebo je jeho vývoj ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu. Službu v roce 2016 využilo 414 klientů, což byl nejvyšší počet sledovaného období.

Z tabulky 5.1 je zřejmé, že v počtu klientů jednotlivých služeb roku 2016 v porovnání s rokem předchozím došlo ve všech případech k navýšení (s výjimkou sociálně aktivizační služby). Sečteme-li všechny uživatele sociálních služeb uvedených v tabulce v daném roce, pak nejnižší počet klientů připadl na rok 2015, a to 4 182. Nejvyšší úhrn klientů byl zjištěn v roce 2013 (5 450), počet 5 443 v roce 2016 byl druhý nejvyšší z uvedeného období.

Mezikrajské srovnání počtu klientů do 18 let využívající sociální služby je ovlivněno počtem obyvatel kraje v dané věkové skupině. Alespoň orientačně však lze uvést, že počet klientů azylových domů a pracovišť rané péče byl mezi kraji 2. nejvyšší (tvořil 12,7 %, resp. 10,4 % z celku ČR), počet klientů denních stacionářů byl 3. nejvyšší (14,3 % celku ČR) a počet klientů nízkoprahových zařízení pro děti a mládež 4. nejvyšší (10,8 % z celku ČR).

Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče, příspěvek na péči

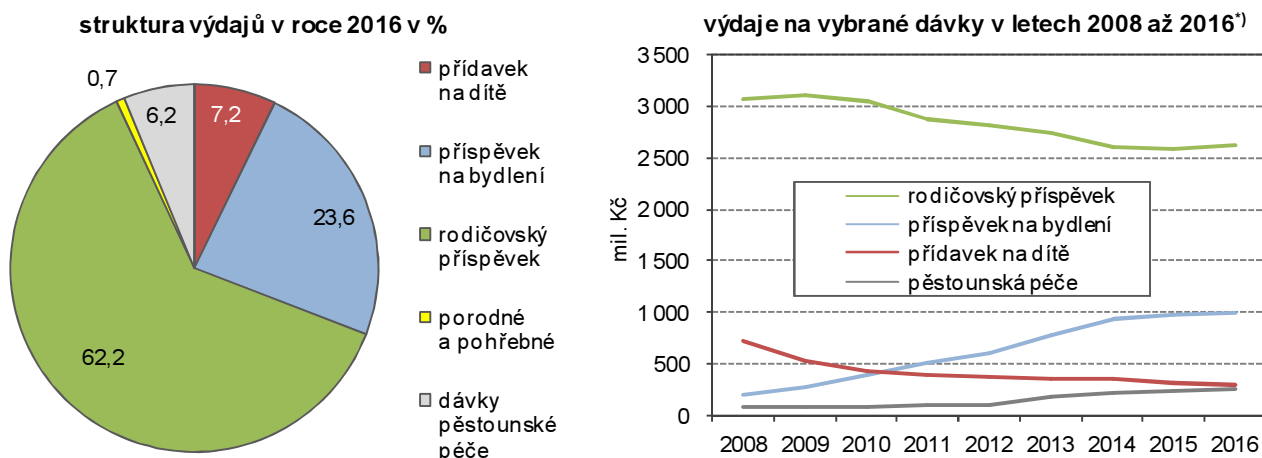
Výdaje na dávky státní sociální podpory v kraji v roce 2016 dosáhly téměř 4 miliard korun. Více než tři pětiny z celkového objemu byly třeba na rodičovský příspěvek. Za 5 let se ale počet i objem dávek na rodičovský příspěvek snížil o desetinu. Výdaje na přídavek na dítě, který se ale na celku v roce 2016 podílel jen 7 %, proti roku 2012 poklesl o 20 %. Příspěvek na péči pobíralo 5 tisíc osob ve věku do 29 let.

V roce 2016 bylo v Jihomoravském kraji vyplaceno 1,2 mil. dávek státní sociální podpory v celkové hodnotě 3,94 mld. Kč a 31,1 tisíc dávek pěstounské péče v hodnotě 261,9 mil. Kč. Co do počtu bylo v dávkách státní sociální podpory nejvíce přídavků na dítě – 504,3 tisíc (v hodnotě 303,2 mil. Kč), z finančního objemu zabíral

nejvíce rodičovský příspěvek – 2,62 mld. Kč (375,6 tisíc dávek). Příspěvků na bydlení v kraji bylo v roce 2016 celkem 275,1 tisíc v hodnotě 994,3 mil. Kč. Pouze 2,5 tisíc dávek státní sociální podpory představovalo porodné, a to v objemu 28,9 mil. Kč. Dávky státní sociální podpory (vč. dávek pěstounské péče) v roce 2016 dosáhly částky 4,21 mld. Kč. Struktura dávek je zřejmá z grafu 5.1.

Graf 5.1 Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče v Jihomoravském kraji

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

¹⁾ do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce

Z grafu je ale zřejmá i změna objemu výdajů jednotlivých dávek státní sociální podpory od roku 2008. Objem dávek na rodičovský příspěvek byl v roce 2016 proti roku 2008 o 450,0 mil. Kč nižší (o 14,7 %), objem přídavku na dítě poklesl téměř o tři pětiny (o 419,5 mil. Kč, tj. o 58,0 %), příspěvek na bydlení na bydlení však dosáhl pětinasobku a dávky pěstounské péče byly trojnásobné.

Tab. 5.2 Vybrané dávky státní sociální podpory podle okresů

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Počet vyplacených dávek (tis.)					Výdaje na dávky (tis. Kč)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Přídavek na dítě										
Jihomoravský kraj	622,6	615,7	588,1	550,9	504,3	375 724	371 903	354 771	331 870	303 234
v tom okresy:										
Blansko	63,3	62,6	59,3	55,0	49,6	38 343	37 945	35 927	33 280	29 944
Brno-město	172,4	170,7	166,8	158,3	151,0	103 206	102 336	99 711	94 517	89 995
Brno-venkov	90,3	90,0	85,6	81,1	73,7	54 632	54 590	51 720	48 903	44 384
Břeclav	59,8	59,2	55,4	50,4	44,7	36 076	35 704	33 494	30 466	26 975
Hodonín	103,8	101,9	97,3	90,7	81,8	63 098	61 934	59 118	55 082	49 616
Vyškov	51,3	49,6	48,0	45,3	40,3	30 934	30 038	29 022	27 380	24 325
Znojmo	81,7	81,7	75,7	70,0	63,3	49 435	49 356	45 779	42 243	37 993
Rodičovský příspěvek										
Jihomoravský kraj	412,6	393,3	375,5	376,3	375,6	2 821 074	2 739 765	2 602 793	2 581 845	2 616 070
v tom okresy:										
Blansko	38,5	37,0	35,2	34,9	34,5	263 812	259 175	244 622	239 105	237 351
Brno-město	139,4	132,3	127,4	127,3	126,1	968 452	937 786	901 386	893 850	900 947
Brno-venkov	77,7	76,1	73,1	74,6	75,9	540 254	537 164	514 070	514 772	530 668
Břeclav	37,5	35,3	33,5	33,4	32,8	251 603	241 773	227 464	226 021	225 498
Hodonín	49,9	46,6	43,9	43,5	43,3	327 951	312 444	290 891	288 494	288 061
Vyškov	31,7	30,2	29,4	30,1	29,9	218 793	210 047	201 577	203 871	206 955
Znojmo	38,0	35,8	33,0	32,5	33,2	250 208	241 377	222 782	215 732	226 590

Výplata dávek porodného, příspěvku na bydlení a přídavků na dítě je vázána na výši výdělků případných pobírajících. Mladé generace se týkají především dávky jako porodné, přídavek na dítě a rodičovský příspěvek. S ohledem na změny podmínek výplaty uvedeme ještě porovnání počtu dávek a objemu dávek evidovaných v kraji v roce 2016 s rokem 2012.

Počet dávek přídavku na dítě i objem vyplacených dávek se v roce 2016 proti roku 2012 snížil téměř o pětinu – počet dávek poklesl o 118,3 tisíc, tj. o 19,0 %, vyplacená částka byla nižší o 72,5 mil. Kč, tj. o 19,3 %. Pokles byl zaznamenán i u rodičovského příspěvku – počet dávek se snížil o 36,9 tisíc (o 8,9 %)

a vyplacená částka byla nižší o 205,0 mil. Kč (o 7,3 %). Údaje charakterizující porodné však byly dvojnásobné – počet dávek vzrostl o 1,4 tisíc (o 130,5 %), částka o 14,6 mil. Kč (o 101,5 %).

V tabulce 5.2 je uveden vývoj počtu a objemu dávky přídatku na dítě a rodičovského příspěvku v okresech Jihomoravského kraje. Ve všech okresech byl mezi roky 2012 a 2016 zaznamenán pokles počtu i objemu jednotlivých dávek. Podíly okresů na krajském celku se v uvedených 5 letech neměnily. U přídatku na dítě se na počtu dávek i vyplacené částce v průměru 28 procenty podílelo Brno-město, více než 16 procenty okres Hodonín a téměř 15 procenty okres Brno-venkov. Na dávkách rodičovského příspěvku průměrný podíl Brna-města činil 34 %, okresu Brno-venkov téměř 20 % a okresu Hodonín 11 %.

Samostatnou kapitolou je příspěvek na péči. Je určen osobám starším 1 roku, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle zákona. Osoba může z příspěvku na základě vlastní svobodné volby hradit profesionální sociální službu nebo jej použít k pokrytí nezbytných nákladů při zajištění péče v rodině.

Tab. 5.3 Příspěvek na péči podle stupně závislosti, věku a pohlaví v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek (tis.)	v tom podle stupně závislosti ¹⁾				v tom podle věku oprávněné osoby					
		I.	II.	III.	IV.	1–17	18–29	30–49	50–64	65–79	80+
Celkem	41,9	12,2	13,6	10,1	6,0	3,5	1,6	3,0	4,2	10,3	19,3
muži	15,5	4,2	5,1	3,9	2,2	2,1	0,9	1,8	2,2	4,3	4,2
ženy	26,4	8,0	8,4	6,2	3,8	1,3	0,7	1,2	2,0	6,1	15,1

¹⁾ závislost na pomoci jiné fyzické osoby při zvládnání základních životních potřeb; stupně závislosti: I. lehká, II. středně těžká, III. těžká, IV. úplná

V Jihomoravském kraji bylo každý měsíc v roce 2016 v průměru vypláceno 41,9 tisíc příspěvků na péči, v tom 15,5 tisíc pro muže (37,0 % celku) a 26,4 tisíc pro ženy (63,0 %). Mezi oprávněnými osobami bylo 3,5 tisíc osob ve věku 1–17 let a 1,6 tisíc osob ve věku 18–29 let. Úhrn osob ve věku do 29 let tvořily 12,2 % z průměrného měsíčního počtu dávek. Podíl mladých osob z měsíčního průměru byl mezi kraji 4. nejnižší (spolu s Prahou), nejvyšší byl zjištěn v Ústeckém kraji (16,2 %), nejnižší ve Zlínském kraji (11,0 %). V kraji v členění podle pohlaví byl u mužů podíl mladých ve věku do 29 let vyšší (19,4 %), u žen činil jen 7,6 %.

Výdaje na příspěvek na péči v kraji v roce 2016 činily 2,87 mld. Kč, což bylo 12,4 % republikového celku. Mezi kraji byla částka 2. nejvyšší (po Moravskoslezském kraji s 2,93 mld. Kč), nejnižší výdaje v této oblasti byly zaznamenány v Karlovarském kraji (594,5 mil. Kč). Přepočteme-li finanční objem na počet obyvatel, pak v Jihomoravském kraji na 1 tisíc obyvatel připadla částka 2 437 Kč za rok (4 nejvyšší hodnota). Nejvyšší přepočtená částka byla v tomto srovnání ve Zlínském kraji (2 721 Kč na 1 tisíc obyvatel) a nejnižší v Praze (1 427 Kč). Průměr ČR dosáhl 2 181 Kč na 1 tisíc obyvatel.

Pěstounská péče a ústavní výchova

V náhradní rodinné péči bylo v roce 2016 v kraji více než 1 600 dětí, jejich počet se během 9 let zdvojnásobil. Bylo mezi nimi i 65 dětí se zdravotním postižením. V kraji bylo i 660 dětí s nařízenou ústavní výchovou a 12 dětí s uloženou ochrannou výchovou. V obou případech byly počty mezi kraji 3. nejvyšší.

Bylo již uvedeno, že v roce 2016 bylo v kraji vypláceno 31,1 tisíc dávek pěstounské péče v celkové výši 261,9 mil. Kč. V částce bylo zahrnuto 95,5 mil. Kč jako příspěvek na úhradu potřeb dítěte a 161,2 mil. Kč na odměnu pěstouna. Počet dávek se proti roku 2008 zvýšil o 17,6 tisíc (o 130,5 %), vyplacená částka byla trojnásobná (nárůst o 178,0 mil. Kč, tj. o 212,3 %).

Tab. 5.4 Pěstounská péče a ústavní výchova

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Děti v náhradní rodinné péči	827	1 152	1 250	1 315	1 242	1 317	1 557	1 528	1 623
na 1 000 osob ve věku 0–18 let	3,9	5,4	5,9	6,1	5,8	6,1	7,2	7,0	7,3
Děti s nařízenou ústavní výchovou	760	753	728	790	787	708	753	677	660
na 1 000 osob ve věku 0–18 let	3,5	3,5	3,4	3,7	3,7	3,3	3,5	3,1	3,0

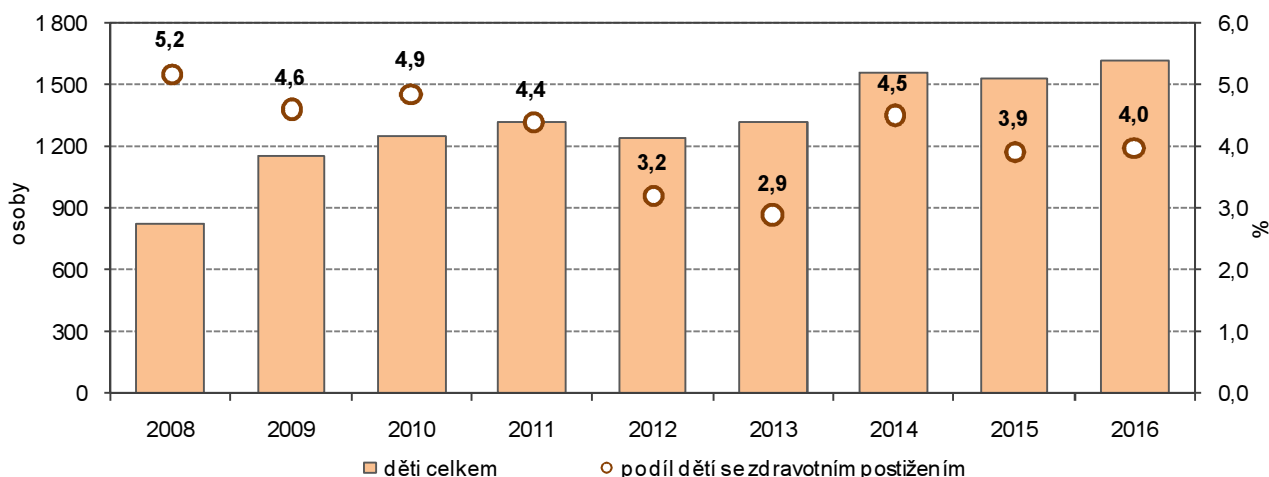
V roce 2008 bylo v kraji v náhradní rodinné péči 827 dětí. Jejich počet se postupně zvyšoval (s výjimkou roku 2012), v letech 2014 a 2015 překročil hranici 1 500 dětí a stav 1 623 dětí v roce 2016 byl ve sledovaném období nejvyšší a proti roku 2008 dvojnásobný. Obdobný vývoj lze sledovat u počtu pěstounů, poručníků či jiných pečujících osob než rodiče. V roce 2011 jich v kraji bylo evidováno 933, v roce 2014

dosáhl počet maxima (1 586), v roce 2016 byl jejich stav jen o 10 osob nižší. Pro doplnění lze uvést, že v letech 2008 až 2013 byl jako ukazatel v pěstounské péči sledován i počet pěstounských rodin. V roce 2008 to v kraji bylo 558 rodin, v roce 2013 již 754 pěstounských rodin.

Mezi dětmi v náhradní rodinné péči byly i děti se zdravotním postižením. Jejich počty však mezi roky 2008 až 2016 kolísaly, a to od 38 dětí v roce 2013 po 70 dětí se zdravotním postižením v roce 2014. V roce 2016 jich v kraji bylo 65, tvořily 4,0 % z celkového počtu dětí v náhradní rodinné péči. Podíl na celkovém počtu dětí v náhradní rodinné péči byl v rozmezí 2,9 % v roce 2013 po 5,2 % v roce 2008.

Graf 5.2 Děti v náhradní rodinné péči v Jihomoravském kraji

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

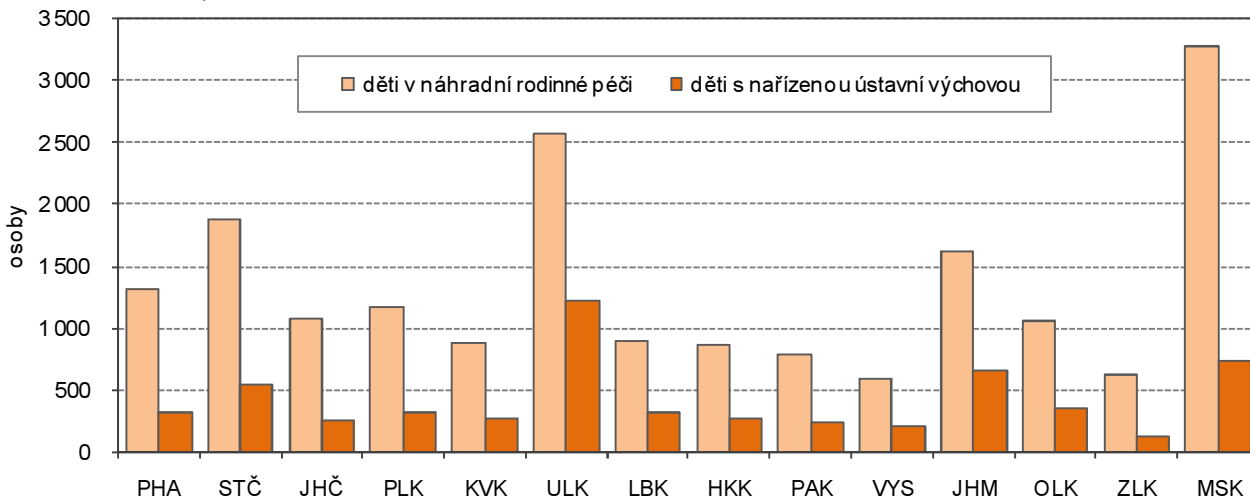

V roce 2016 bylo v Jihomoravském kraji 660 dětí s nařízenou ústavní výchovou (ústavní výchova je opatření, které soud může nařídit, jsou-li výchova dítěte nebo jeho tělesný, rozumový či duševní stav, anebo jeho řádný vývoj vážně ohroženy nebo narušeny do té míry, že je to v rozporu se zájmem dítěte, anebo jsou-li tu vážné důvody, pro které rodiče dítěte nemohou jeho výchovu zabezpečit). Tento počet byl o 100 dětí nižší než v roce 2008 a zároveň nejnižší ve sledovaných 9 letech. Nejvyšší počet dětí s nařízenou ústavní výchovou byl v kraji evidován v roce 2011, a to 790 dětí.

V roce 2016 bylo v kraji i 12 dětí s uloženou ochrannou výchovou (ochranná výchova je jedním z ochranných opatření dle trestního zákona; může být uložena jednak mladistvému - osoba, která dovršila 15. rok a nepřekročila 18. rok svého věku, a jednak osobě mladší 15 let v občanskoprávním řízení). Počet dětí/mladistvých s uloženou ochrannou výchovou byl nejvyšší v roce 2008, a to 28, nejnižší v roce 2014, a to čtyři.

Graf 5.3 Pěstounská péče a ústavní výchova podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Mezikrajskému srovnání počtu dětí v náhradní rodinné péči i počtu pěstounů v roce 2016 vévodí Moravskoslezský kraj (3 270 dětí v náhradní péči, resp. 3 652 pěstounů). Na opačném konci žebříčku byl Kraj Vysočina (598 dětí v náhradní péči, resp. 675 pěstounů). Jihomoravské počty byly, v případě dětí v náhradní rodinné péči i v případě počtu pěstounů, poručníků či jiných pečujících osob než rodiče, mezi kraji 4. nejvyšší.

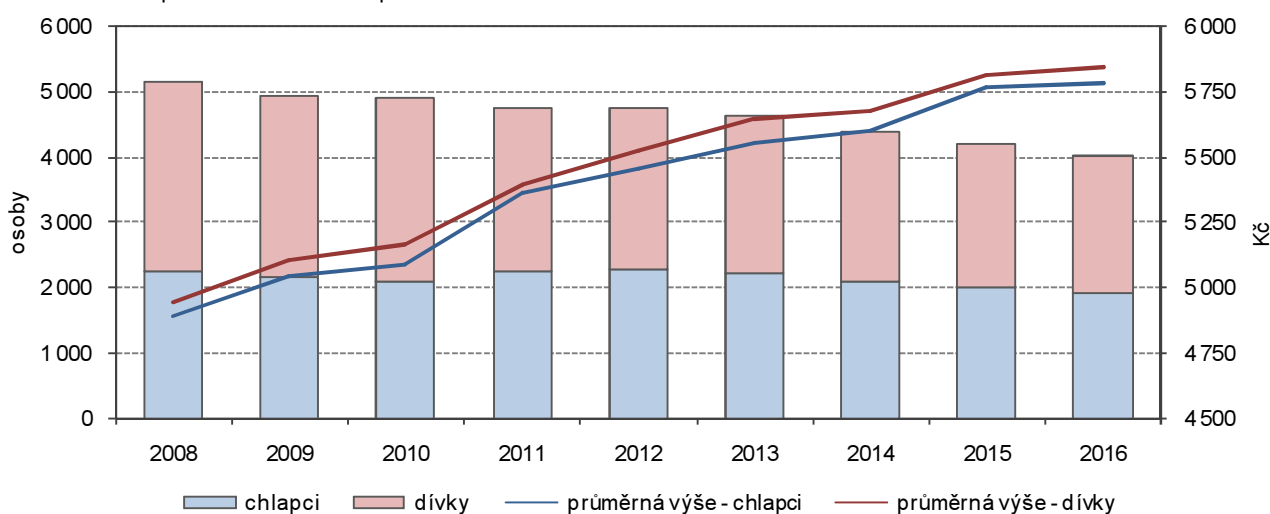
Jihomoravský počet dětí s nařízenou ústavní výchovou v roce 2016 byl mezi kraji 3. nejvyšší a tvořil 11,3 % republikového celku. Nejvyšší počet byl evidován v Ústeckém kraji (1 222 dětí), nejnižší ve Zlínském kraji (127 dětí). Počet mladistvých s uloženou ochrannou výchovou byl v mezikrajském srovnání také 3. nejvyšší (14,5 % z počtu v ČR), nejvíce těchto případů bylo v Moravskoslezském kraji, a to 18.

Sirotčí důchody

Sirotčí důchod v průměrné výši 5 815 Kč v kraji v roce 2016 pobíralo 4 tisíce osob. Počet příjemců důchodu se za 9 let snížil o 1 100 osob, důchod vzrostl o 18 %. Sirotčí důchod žen o 67 Kč převyšoval důchod mužů.

Graf 5.4 Sirotčí důchody podle pohlaví v Jihomoravském kraji (prosinec)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Sirotčí důchod v roce 2016 pobíralo v kraji 4 018 osob. Sirotčí důchod zpravidla pobírá nezaopatřené dítě do skončení povinné školní docházky, a potom nejdéle do věku 26 let, pokud se soustavně připravuje na budoucí povolání. Mezi příjemci sirotčího důchodu v kraji bylo 1 918 mužů a 2 100 žen. Proti roku 2008 se počet pobírajících výrazně snížil, a to o 336 mužů (o 14,9 %) a o 780 žen (o 27,1 %). Průměrná výše sirotčího důchodu dosáhla částky 5 815 Kč (5 780 Kč u mužů a 5 847 Kč u žen) a každoročně se zvyšovala. Proti roku 2008 byl celkový sirotčí důchod vyšší o 894 Kč (o 892 Kč u mužů a o 901 Kč u žen), relativní nárůst shodně činil 18,2 %. Zajímavostí bylo, že v letech 2008 až 2016 sirotčí důchody žen vždy převyšovaly důchody mužů, rozdíl ve prospěch žen v průměru činil 62 Kč.

Tab. 5.5 Sirotčí důchody podle okresů (prosinec)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

	Příjemci					Průměrná měsíční výše (Kč)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Jihomoravský kraj	4 738	4 635	4 383	4 214	4 018	5 491	5 601	5 639	5 795	5 815
v tom okresy:										
Blansko	468	463	445	438	418	5 524	5 654	5 629	5 799	5 829
Brno-město	1 477	1 419	1 338	1 295	1 276	5 468	5 570	5 590	5 717	5 756
Brno-venkov	728	719	679	675	639	5 620	5 744	5 815	5 999	6 010
Břeclav	476	472	439	412	390	5 386	5 525	5 530	5 711	5 687
Hodonín	677	673	635	626	582	5 501	5 575	5 630	5 779	5 801
Vyškov	370	356	340	302	286	5 426	5 548	5 646	5 857	5 872
Znojmo	542	533	507	466	427	5 477	5 581	5 645	5 767	5 785

V Tabulce 5.5 jsou uvedeny sirotčí důchody za okresy Jihomoravského kraje. Za 5 let došlo k poklesu příjemců sirotčího důchodu ve všech okresech, nejvýrazněji v relativním vyjádření v okresech Vyškov (o 22,7 %) a Znojmo (o 21,2 %). Nejvyšší průměrná výše důchodu v uvedených 5 letech byla vyplácena v okrese Brno-venkov, v roce 2016 zde jako v jediném okrese byla překročena hranice 6 tisíc Kč. Nejnižší důchody, také v celém pětiletém období, byly zaznamenány v okrese Břeclav. Nárůst průměrné výše sirotčího důchodu v roce 2016 proti roku 2012 se pohyboval v rozmezí od 5,3 % v Brně-městě po 8,2 % v okrese Vyškov.

Držitelé průkazů zdravotně postižených

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2016 téměř 37 tisíc držitelů průkazů zdravotně postižených. V tomto počtu bylo i 1 700 osob v juniorském věku. Téměř dvě třetiny juniorů s průkazem zdravotně postižených mají nejvyšší stupeň zdravotního postižení.

Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Od počátku roku 2014 je možné průkaz osoby se zdravotním postižením získat pouze na základě samostatného řízení a posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem okresní správy sociálního zabezpečení. Podle míry funkčního postižení pohyblivosti a orientace se určuje druh označení průkazu symbolem "TP" (osoba se středně těžkým postižením), "ZTP" (osoba s těžkým postižením) nebo "ZTP/P" (osoba se zvláště těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce).

Tab. 5.6 Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením k 31. 12. 2016

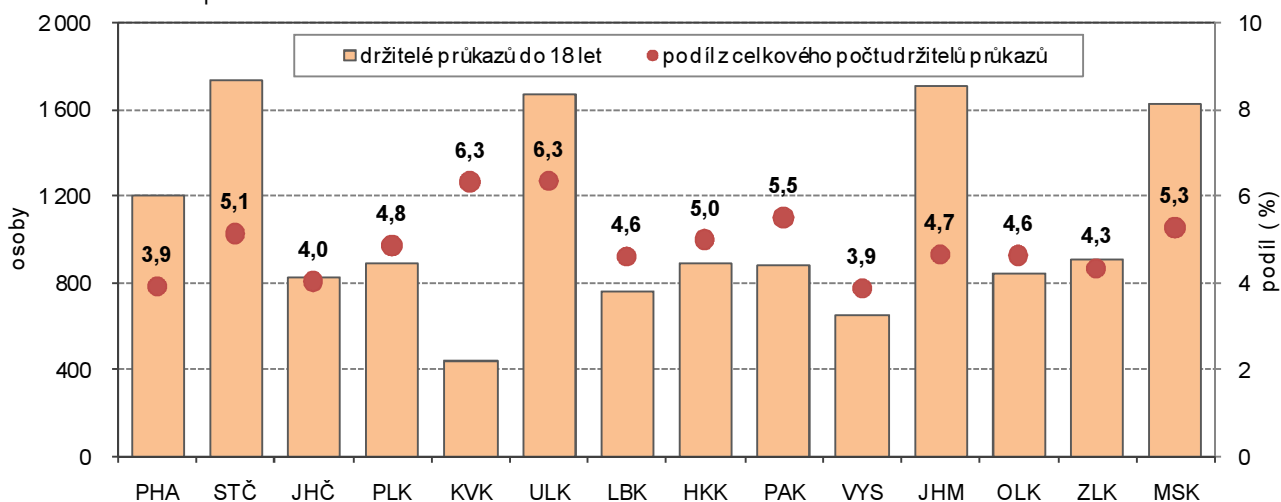
Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Držitelé průkazů		v tom podle druhu průkazu					
	celkem	z toho do 18 let	TP		ZTP		ZTP/P	
			celkem	z toho do 18 let	celkem	z toho do 18 let	celkem	z toho do 18 let
Jihomoravský	36 640	1 704	2 821	79	23 930	508	9 889	1 117
v tom okresy:								
Blansko	3 991	132	205	3	2 770	32	1 016	97
Brno-město	12 953	586	1 204	39	8 470	180	3 279	367
Brno-venkov	6 644	325	573	12	4 451	78	1 620	235
Břeclav	2 986	177	161	6	1 880	66	945	105
Hodonín	6 084	235	340	9	4 183	97	1 561	129
Vyškov	1 974	106	147	4	1 167	29	660	73
Znojmo	2 008	143	191	6	1 009	26	808	111

Na konci roku 2016 bylo v Jihomoravském kraji 36 640 držitelů průkazů osob se zdravotním postižením, z nich bylo 1 704 ve věku do 18 let (4,7 % z celkového počtu). Celkový počet držitelů průkazů byl mezi kraji nejvyšší a tvořil 11,8 % republikového počtu. Počet juniorů mezi držiteli byl 2. nejvyšší (po Středočeském kraji) a tvořil 11,3 % z celku ČR.

Graf 5.5 Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením podle krajů k 31. 12. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

V celkovém počtu držitelů průkazů v kraji bylo podle závažnosti postižení nejvíce ZTP – 23 930 držitelů tvořilo 65,3 % celku, následoval počet ZTP/P – 9 889 držitelů, tj. 27,0 % z celkového počtu. Nejméně bylo držitelů průkazu TP – 2 821 držitelů tvořilo 7,7 % celku. U juniorů bylo však nejvíce ZTP/P – 1 117 držitelů tvořilo 65,6 % z počtu juniorů - držitelů průkazu. Následovalo 508 držitelů průkazu ZTP, tvořili 29,8 % z počtu juniorů, průkaz TP mělo 79 juniorů v kraji (4,6 % celku).

Krajský podíl juniorů se ZTP/P na celkovém počtu juniorů - držitelů průkazů (65,4 %) byl ve srovnání s ostatními kraji 2. nejnižší (po Královéhradeckém kraji s podílem 63,6 %) a pod republikovým průměrem (69,3 %). Nejvyšší podíl byl zaznamenán v Karlovarském kraji, a to 76,0 %.

Více než třetina držitelů průkazů v juniorském věku byla z Brna-města (586 držitelů, tj. 34,4 % krajského počtu). Je ale třeba zmínit i okres Znojmo, kde ze 143 držitelů průkazu v juniorském věku byly tři čtvrtiny z nich s nejvyšším stupněm postižení ZTP/P (111 držitelů, tj. 77,6 % z okresního počtu).